Uradni list
Evropske unije

SL
Serija C

C/2024/6206

18.10.2024

OBVESTILO KOMISIJE

o opuščanju finančnih spodbud za samostojne kotle na fosilna goriva v skladu s prenovljeno Direktivo o energetski učinkovitosti stavb

(Besedilo velja za EGP)

(C/2024/6206)

VSEBINA

Stran

1. Uvod 2
2. Namen obvestila 2
3. Povzetek pravnih določb 2
4. Smernice za izvajanje pravnih določb 2
   - 4.1. Opredelitev pojmov 2
   - 4.2. Interpretacija 4
   - 4.3. Primeri finančnih spodbud, ki ne spadajo na področje uporabe člena 17(15) 6
   - 4.4. Izjeme 7
5. Prihodnje pomembne smernice 8

1. **UVOD**

V prenovljeni direktivi o energetski učinkovitosti stavb ([1]) je določen nabor ukrepov, ki bodo vladam EU pomagali strukturno povečati energetsko učinkovitost stavb, pri čemer je posebno poudarjena prenova energetsko najmanj učinkovitih stavb, tako da bo lahko Evropska unija dosegla popolnoma razogljičen stavbni fond do leta 2050.

Prenovljena direktiva o energetski učinkovitosti stavb je začela veljati 28. maja 2024, rok za prenos pa je 29. maja 2026, razen kadar je v nekaterih določbah naveden poseben rok za prenos. To velja za člen 17(15) prenovljene direktive o energetski učinkovitosti stavb, ki je predmet tega obvestila. V skladu s členom 35(1) morajo države članice sprejeti zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s členom 17(15), do 1. januarja 2025, in o njih uradno obvestiti Komisijo. To bi lahko vključevalo tudi razlago vseh praktičnih izvedbenih ukrepov, sprejetih v okviru prenosa člena 17(15).

2. **NAMEN OBVESTILA**

V tem obvestilu so navedene smernice o členu 17(15) prenovljene direktive o energetski učinkovitosti stavb. Smernice naj bi prispevale k boljšemu razumevanju določb ter olajšale enotnejšo in skladnejšo uporabo. Naslovljene so na države članice in druge subjekte, ki morajo biti obveščeni o določbah. V obvestilu so pojasnjene le določbe Direktive (EU) 2024/1275. Združuje tudi informacije iz izmenjav z ustreznimi nacionalnimi organi in deležniki po sprejetju prenovljene direktive o energetski učinkovitosti stavb. Komisija bo pravočasno izdala dodatne smernice o drugih vidikih, pomembnih za prenos in izvajanje prenovljene direktive o energetski učinkovitosti stavb, vključno s smernicami o opredelitvi kotlov na fosilna goriva.

To obvestilo je namenjeno izključno zagotovitvi smernic. Pravno veljavno je samo besedilo akta EU. Ta dokument odraža zakonodajo v času njegove priprave, podane smernice pa se lahko pozneje spremenijo.

Zavezujoča razlaga zakonodaje EU je v izključni pristojnosti Sodišča Evropske unije. Stališča, izražena v teh smernicah, ne vplivajo na stališče, ki bi ga Komisija morda zastopala pred Sodiščem. Niti Evropska komisija niti osebe, ki delujejo v njenem imenu, niso odgovorne za uporabo podatkov iz te publikacije.

3. **POVZETEK PRAVNIH DOLOČB**

Prenovljena direktiva o energetski učinkovitosti stavb bo prispevala k temu, da bodo kotli na fosilna goriva v EU postopno odpravljeni. V skladu s členom 17(15) prenovljene direktive o energetski učinkovitosti stavb države članice najpozneje od 1. januarja 2025 ne smejo zagotavljati nobenih finančnih spodbud za namestitev samostojnih kotlov na fosilna goriva, razen tistih, ki so že bile odobrene v okviru skladov EU.

4. **SMERNICE ZA IZVAJANJE PRAVNIH DOLOČB**

V členu 17(15) je navedeno: „Države članice od 1. januarja 2025 ne zagotavljajo nobenih finančnih spodbud za namestitev samostojnih kotlov na fosilna goriva, razen tistih, ki so bili pred letom 2025 izbrani za naložbe v skladu z Uredbo (EU) 2021/241, členom 7(1), točka (h)(i), tretja alinea, Uredbe (EU) 2021/1058 ter v skladu s členom 73 Uredbe (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta ([2])."

4.1 **Opredelitev pojmov**

V direktivi o energetski učinkovitosti stavb je kotel opredeljen v členu 2(48): „**kotel**' pomeni sklop telesa kotla in gorilca, ki je namenjen prenosu pri zgorevanju sproščene toplote na tekočino".

([1]) Direktiva (EU) 2024/1275 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. aprila 2024 o energetski učinkovitosti stavb (prenovitev) (UL L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj).

([2]) Uredba (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o določitvi pravil o podpori za strateške načrte, ki jih pripravijo države članice v okviru skupne kmetijske politike (strateški načrti SKP) in se financirajo iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 1305/2013 in (EU) št. 1307/2013 (UL L 435, 6.12.2021, str. 1).

Izraz „**samostojni kotel“** v direktivi o energetski učinkovitosti stavb ni opredeljen. V uvodni izjavi 14 je pojasnjeno, da je treba samostojne kotle razlikovati od „hibridnih ogrevalnih sistemov z znatnim deležem energije iz obnovljivih virov, kot je kombinacija kotla s sončno toplotno energijo ali toplotno črpalko“. Za namene člena 17(15) je samostojni kotel torej kotel, ki ni kombiniran z drugim generatorjem toplote, ki uporablja energijo iz obnovljivih virov, ki zagotavlja znaten delež celotne proizvedene energije kombiniranega sistema.

Hibridni ogrevalni sistem pomeni hibridni proizvod, ki združuje vsaj dve različni vrsti kurilnih naprav. Primeri hibridnih ogrevalnih sistemov, ki združujejo dve ali več tehnologij za zagotavljanje toplote in tople vode v stavbi, vključujejo katero koli kombinacijo toplotnih črpalk s kotli, hibridno sončno energijo (kombinacijo kotla in sončnih toplotnih panelov) in kombinacije teh sistemov. Hibridni ogrevalni sistem je lahko kot takšen proizveden ali pa se hibridizacija izvede v času namestitve ali doda pozneje kot hibridizacija na kraju samem. Sokurjenje, na primer neposredno sokurjenje biomase in premoga v kotlu na trdno gorivo, se ne šteje za hibridni ogrevalni sistem.

Za namene teh smernic **namestitev** pomeni nakup, sestavljanje in začetek uporabe samostojnega kotla.

Fosilna goriva v direktivi o energetski učinkovitosti stavb niso opredeljena, vendar se razumejo enako kot v Uredbi (EU) 2018/1999 ([3]), kjer so v členu 2(62) opredeljena kot „neobnovljiv[i] vir[i] energije na osnovi [ogljika,] kot so trdna goriva, zemeljski plin in nafta“.

V členu 2(14) prenovljene direktive o energetski učinkovitosti stavb, usklajenem s členom 2(1) spremenjene direktive o energiji iz obnovljivih virov (V Direktivi (EU) 2018/2001, kakor je bila spremenjena z Direktivo (EU) 2023/2413) ([4]), je „**energija iz obnovljivih virov**“ opredeljena kot „energij[a] iz obnovljivih nefosilnih virov, namreč vetrn[a], sončn[a] (sončni toplotni in sončni fotovoltaični viri) in geotermaln[a] energij[a], osmotsk[a] energij[a], energij[a] okolice, energij[a] plimovanja, valovanja in drug[a] energij[a] oceanov, vodn[a] energij[a], ter iz biomase, deponijskega plina, plina, pridobljenega z napravami za čiščenje odplak, in bioplina“.

Goriva iz obnovljivih virov, kot so opredeljena v členu 2(22a) spremenjene direktive o energiji iz obnovljivih virov, tj. „pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva, biomasna goriva in goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora“, se ne štejejo za fosilna goriva. Opredelitev goriv iz obnovljivih virov vključuje goriva zunaj omrežja, in goriva v omrežju.

„**Finančne spodbude**“ v direktivi o energetski učinkovitosti stavb niso opredeljene. V širšem smislu se razumejo kot gospodarska podpora, ki jo zagotavlja javni organ ([5]) in/ali je zagotovljena z javnimi sredstvi ([6]). Take spodbude na nacionalni, regionalni in/ali lokalni ravni so lahko pomembno orodje za pospešitev razogljičenja ogrevanja stavb in so lahko zagotovljene v različnih oblikah, med drugim z neposrednimi nepovratnimi sredstvi za kupce, inštalaterje in tretje osebe ter z neizčrpnim seznamom orodij za financiranje in finančnih orodij iz člena 17(7) direktive o energetski učinkovitosti stavb, zlasti davčnimi spodbudami (npr. znižane davčne stopnje) ([7]). Finančne spodbude so lahko med drugim namenjene končnim uporabnikom, inštalaterjem, proizvajalcem in tretjim osebam ali gospodarskim subjektom, ki so neposredno ali posredno vključeni v namestitev kotlov. Če je prejemnik finančne spodbude podjetje, se uporabljajo pravila o državni pomoči ([8]). Take finančne spodbude je mogoče razumeti kot vrsto subvencij za fosilna goriva, zato bi njihova postopna odprava prispevala k postopni odpravi subvencij za fosilna goriva.

([3]) Uredba (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 328, 21.12.2018, str. 1).

([4]) Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (prenovitev) (UL L 328, 21.12.2018, str. 82) in Direktiva (EU) 2023/2413 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. oktobra 2023 o spremembi Direktive (EU) 2018/2001, Uredbe (EU) 2018/1999 in Direktive 98/70/ES glede spodbujanja energije iz obnovljivih virov ter razveljavitvi Direktive Sveta (EU) 2015/652 (UL L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

([5]) Kot je opredeljen v členu 2, točka (12), Direktive (EU) 2023/1791 o energetski učinkovitosti.

([6]) Financiranje prek sistema belih certifikatov je vključeno v pojem „finančnih spodbud“, če se lahko šteje za javno ali javno nadzorovano.

([7]) Člen 17(7) se nanaša na „omogočitven[a] orod[ja] za financiranje in finančn[a] orod[ja], kot so posojila za energetsko učinkovitost in hipotekarni krediti za prenovo stavb, pogodbeno zagotavljanje prihranka energije, finančne sheme po načelu ‚plačaj glede na prihranek‘, davčne spodbude, na primer znižane davčne stopnje za obnovitvena dela in materiale za prenovo, sheme financiranja prek davkov in prek računov, jamstveni skladi, skladi, namenjeni celovitim prenovam, skladi, namenjeni prenovam z minimalnim pragom znatnih ciljnih prihrankov energije, in standardi hipotekarnih portfeljev“.

([8]) Glej člen 38a Uredbe Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L 187, 26.6.2014, str. 1) in oddelek 4.2 sporočila Komisije – Smernice o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo za leto 2022 (UL C 80, 18.2.2022, str. 1).

Pojem „finančne spodbude“ ne zajema na primer postopkov javnega naročanja in javnih naročil v smislu Direktive 2014/24/EU ([9]) za namestitve v javnih organih, ki so v celoti ali delno odvisni od javnega proračuna, če taka naročila odražajo tržne pogoje in ne vključujejo nobene oblike subvencije (ali niso z njo kombinirane). Javno naročanje za stavbe in stavb samih mora biti skladno s členom 7 Direktive (EU) 2023/1791 ([10]).

4.2 **Interpretacija**

Člen 17(15) se uporablja za **namestitev samostojnih kotlov na fosilna goriva.** To pomeni nakup, sestavljanje in začetek uporabe kotla, ki (1) uporablja fosilna goriva, tj. neobnovljive vire energije na osnovi ogljika, kot so trdna goriva, zemeljski plin in nafta, In (2) je samostojni kotel, torej kotel, ki ni kombiniran z drugim generatorjem toplote, ki uporablja energijo iz obnovljivih virov, ki zagotavlja znaten delež celotne proizvedene energije kombiniranega sistema. Ali je namestitev samostojnega kotla na fosilna goriva del npr. celovite prenove, v tem okviru ni pomembno.

Ali se za plinski kotel šteje, da deluje na fosilna goriva, je odvisno od mešanice goriv v **plinskem omrežju v času, ko je kotel nameščen**. Na splošno velja, da se za namestitev plinskih kotlov ne bi smele zagotavljati finančne spodbude, kadar je v lokalnem plinskem omrežju pretežno zemeljski plin. Če so v lokalnem plinskem omrežju pretežno obnovljiva goriva, se lahko za namestitev plinskega kotla zagotovijo finančne spodbude v skladu s členom 17(15). Pristojni organi v državah članicah morajo zagotoviti, da obstaja orodje za preverjanje, s katerim se navedeno preveri ob namestitvi.

Da se za **kotle, ki niso priključeni na omrežje**, ne bi štelo, da delujejo na fosilna goriva, morajo pristojni organi v državah članicah zahtevati, da bo naprava dejansko delovala na goriva iz obnovljivih virov **v času namestitve, pa tudi v svoji celotni življenjski dobi**, ter to zanesljivo in verodostojno preverjati, saj upravičenec nadzoruje gorivo, ki se uporablja v kotlu, ki ni priključen na omrežje, v njegovi celotni življenjski dobi.

Takšno spremljanje je lahko del rednih pregledov ogrevalnega sistema na kraju samem ali drugih vrst pregledov ogrevalnih sistemov, ki se izvajajo v državah članicah. Pri spremljanju bi bilo treba tudi upoštevati podatkovno zbirko EU za sledenje tekočim in plinastim gorivom iz obnovljivih virov ter recikliranim ogljičnim gorivom ([11]).

Na podlagi temeljnega načela iz člena 17(15), da se **uporaba fosilnih goriv v kotlih ne bi smela spodbujati**, bi bilo treba finančne spodbude odobriti le za hibridne ogrevalne sisteme, v katerih se uporablja znatni delež energije iz obnovljivih virov in samo **sorazmerno** z deležem uporabljenih obnovljivih virov energije v hibridnem ogrevalnem sistemu. Zato bi bilo treba namestitev ogrevalnega sistema, v katerem se uporablja izključno energija iz obnovljivih virov, spodbujati bolj kot namestitev hibridnega ogrevalnega sistema.

Države članice morajo pri opredelitvi **hibridnih ogrevalnih sistemov z znatnim deležem energije iz obnovljivih virov** zagotoviti, da del hibridnega sistema, ki uporablja energijo iz obnovljivih virov, kot je sončna toplotna energija ali toplotna črpalka, zagotavlja znaten del proizvedene energije (tj. potrebnega ogrevanja stavbe). To oceno mora opraviti pristojni organ in bo odvisna od razmer. Lahko gre za hibridizacijo na kraju samem, ki je dodana pozneje, pri čemer je financiranje potrebno le za elemente, povezane z dodano kurilno napravo, ki uporablja obnovljive vire, in/ali posebne upravljalne elemente, ki se uporabljajo za upravljanje skupnega delovanja sestavnih tehnologij. Drugačen primer pa so tovarniško proizvedeni hibridni ogrevalni sistemi, ki so dani na trg kot hibridni proizvod, pri čemer lahko finančna spodbuda zajema celoten proizvod, vendar bi morala biti sorazmerna z deležem obnovljivih virov energije, uporabljenih v hibridnem ogrevalnem sistemu.

([9]) Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 65).

([10]) ()Direktiva (EU) 2023/1791 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2023 o energetski učinkovitosti in spremembi Uredbe (EU) 2023/955 (prenovitev) (UL L 231, 20.9.2023, str. 1).

([11]) Člen 31a direktive o energiji iz obnovljivih virov določa, da mora Komisija do 21. novembra 2024 zagotoviti, „da se vzpostavi podatkovna zbirka [EU], ki bo omogočala sledenje tekočim in plinastim gorivom iz obnovljivih virov ter recikliranim ogljičnim gorivom“. Z delegirano uredbo Komisije (EU) 2023/1184 se vzpostavlja metodologija Unije, s katero se določijo podrobna pravila za proizvodnjo goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora.

Države članice morajo določiti, kolikšen delež energije iz obnovljivih virov v hibridnih ogrevalnih sistemih je „znaten“, hkrati pa zagotoviti, da bo ta pojem pri izvajanju uporabljen učinkovito in da bo izvajanje v duhu uvodne izjave 14. Ker je končni cilj postopna odprava uporabe fosilnih goriv v kotlih, bi bilo treba hibridne ogrevalne sisteme kot prehodno rešitev spodbujati le, če obstaja dejanska možnost, da je uporaba fosilnih goriv v sistemu prehodna, da bi preprečili vezanost na fosilna goriva. V ta namen bi morale države članice vzpostaviti sistem spremljanja in skladnosti, ki bi ustrezal namenu v specifičnem nacionalnem okviru. Države članice morajo zagotoviti, da vsak nacionalni ukrep, ki zagotavlja finančne spodbude za take hibridne sisteme, učinkovito prispeva k doseganju podnebnih in energetskih ciljev, kot so opredeljeni v drugi zakonodaji EU ([12]), pri čemer morajo upoštevati tudi, kako bodo ti cilji doseženi z njihovimi nacionalnimi energetskimi in podnebnimi načrti.

V zvezi s tem je treba poudariti, da člen 17(15) sicer ne izključuje finančnih spodbud za namestitev samostojnih kotlov na goriva iz obnovljivih virov, vendar bi lahko bile take finančne spodbude izključene s členom 7(2) uredbe o označevanju z energijskimi nalepkami ([13]). V skladu s to določbo morajo države članice poskrbeti, da sta cilj spodbud, ki jih zagotavljajo, **„najvišja razreda energijske učinkovitosti, v katerih je na voljo znatno število izdelkov,“** ali višji razredi, določeni v katerem koli delegiranem aktu EU o označevanju zadevnega izdelka z energijskimi nalepkami. To pomeni, da lahko države članice med grelniki prostorov z močjo do 70 kW, za katere se uporablja energijska nalepka, spodbujajo le grelnike prostorov v najvišjih dveh energijskih razredih, v katerih je na voljo znatno število izdelkov ([14]). Glede na sedanje razpoložljive podatke samostojni kotli niso v najvišjih dveh razredih, v katerih je na voljo znatno število izdelkov ([15]), zato jih ni mogoče spodbujati, ne glede na to, ali uporabljajo fosilna goriva ali goriva iz obnovljivih virov. Hibridni kotli in toplotne črpalke se lahko spodbujajo, saj so učinkovitejši in so zato na svojih nalepkah uvrščeni v najvišja energijska razreda, v katerih je na voljo znatno število izdelkov ([16]). Navedena določba se ne uporablja za kotle, ki so posebej zasnovani za uporabo plinskih ali tekočih goriv, proizvedenih predvsem iz biomase ([17]), saj zanje ne veljajo pravila EU o označevanju z energijskimi nalepkami.

Za kotle na trdno gorivo na biomaso se uporabljata njim namenjena uredba o označevanju z energijskimi nalepkami in prilagojena lestvica: ker spadajo v najvišja razreda, v katerih je na voljo znatno število izdelkov, so lahko upravičeni do spodbud ([18]), ([19]).

Način izvajanja člena 7(2) uredbe o označevanju z energijskimi nalepkami bo del prihodnjega poročila o oceni, ki ga bo Komisija pripravila do avgusta 2025 in s katerim bo Evropski parlament in Svet obvestila o tem, kako učinkovito se z Uredbo (EU) 2017/1369 in akti, sprejetimi na njeni podlagi, potrošnikom omogoča, da izberejo učinkovitejše izdelke.

([12]) Vključno z Uredbo (EU) 2021/1119 o evropskih podnebnih pravilih, Uredbo (EU) 2018/842 o porazdelitvi prizadevanj, Direktivo (EU) 2023/2413 o energiji iz obnovljivih virov in Direktivo (EU) 2023/1791 o energetski učinkovitosti.

([13]) Uredba (EU) 2017/1369 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2017 o vzpostavitvi okvira za označevanje z energijskimi nalepkami in razveljavitvi Direktive 2010/30/EU (UL L 198, 28.7.2017, str. 1).

([14]) Delegirana uredba Komisije (EU) št. 811/2013 z dne 18. februarja 2013 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta glede energijskega označevanja grelnikov prostorov, kombiniranih grelnikov, kompletov grelnika prostorov, naprave za uravnavanje temperature in sončne naprave ter kompletov kombiniranega grelnika, naprave za uravnavanje temperature in sončne naprave (UL L 239, 6.9.2013, str. 1).

([15]) Glej evropski register izdelkov za označevanje energijske učinkovitosti (EPREL). Za seznam grelnikov prostorov in število modelov po razredu in pogostost po razredu, obiščite javno spletišče EPREL (europa.eu) in kliknite na porazdelitev modelov po razredu učinkovitosti.

([16]) Hibridni kotli so del toplotnih črpalk/kompletov v Delegirani uredbi Komisije (EU) št. 811/2013 in so zato upravičeni do spodbud.

([17]) V direktivi o energiji iz obnovljivih virov je biomasa opredeljena kot „biološko razgradljiv[i] deli proizvodov, odpadkov in ostankov biološkega izvora iz kmetijstva, vključno s snovmi rastlinskega in živalskega izvora, iz gozdarstva in z njima povezanih proizvodnih dejavnosti, vključno z ribištvom in akvakulturo, ter biološko razgradljiv[i] del[i] odpadkov, vključno z industrijskimi in komunalnimi odpadki biološkega izvora“. Sklicevanje na „posebej zasnovane“ je pomembno za kotle, ki so zasnovani tako, da delujejo na primer na surovi bioplin z visokim deležem nečistoč.

([18]) Kotli na biomaso z močjo do 70 kW so zajeti v Uredbi (EU) 2015/1187 z dne 27. aprila 2015 o označevanju kotlov na trdno gorivo in kompletov kotla na trdno gorivo, dodatnih grelnikov, naprav za uravnavanje temperature in sončnih naprav z energijskimi nalepkami.

([19]) Kadar se biomasna goriva uporabljajo v obratih za proizvodnjo električne energije, ogrevanje in hlajenje s skupno nazivno vhodno toplotno močjo 7,5 MW ali več za trdna biomasna goriva in 2 MW ali več za plinasta biogoriva, morajo biti izpolnjena trajnostna merila in merila za prihranek emisij toplogrednih plinov iz člena 29 direktive o energiji iz obnovljivih virov. V takih primerih je treba preveriti izpolnjevanje teh meril v skladu s pravili iz člena 30 navedene direktive.

Kadar se finančne spodbude zagotovijo za kotle, ki so posebej zasnovani za uporabo plinskih ali tekočih goriv, proizvedenih predvsem iz biomase, in kotle na biomaso (trdno gorivo), bi morali ustrezni organi oceniti, kako lahko spodbujanje takih kotlov vpliva na izpolnjevanje druge zakonodaje EU, kot je zakonodaja v zvezi z onesnaževanjem zraka ([20]) ali zakonodaja v zvezi z emisijami toplogrednih plinov iz rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva ([21]).

4.3 **Primeri finančnih spodbud, ki ne spadajo na področje uporabe člena 17(15)**

V tem oddelku so navedeni primeri, za katere se ne uporablja člen 17(15), saj se ne štejejo za finančne spodbude za namestitev samostojnih kotlov na fosilna goriva. Države članice lahko zagotovijo finančne spodbude za take naložbe, če so spodbude oblikovane v skladu s pravili o državni pomoči ([22]), kadar je prejemnik spodbude podjetje.

— Hibridni ogrevalni sistemi z znatnim deležem obnovljivih virov energije

Kot je navedeno v uvodni izjavi 14, je še vedno mogoče zagotavljati finančne spodbude za namestitev hibridnih ogrevalnih sistemov z znatnim deležem energije iz obnovljivih virov (kot je kombinacija kotla s sončno toplotno energijo ali toplotno črpalko). Vse take finančne spodbude bi morale biti sorazmerne z deležem obnovljivih virov energije, ki se uporabljajo v hibridnem ogrevalnem sistemu.

— Dodatni stroški v zvezi s prehodom na uporabo obnovljivih plinov v kotlu

Ti stroški so lahko povezani z nadgradnjo distribucijskega sistema v stanovanju, priključno točko, hibridizacijo na kraju samem ali dodatnimi naložbami v tehnično prilagoditev, da bi se zagotovila uporaba energije iz obnovljivih virov v kotlu. Ti stroški so lahko na primer povezani z dodatnimi naložbami v dele ogrevalnega sistema, ki omogočajo uporabo izključno energije iz obnovljivih virov.

— Spodbude, ki niso povezane z namestitvijo

Za spodbude, povezane z dejavnostmi, ki niso namestitev, na primer vzdrževanjem, popravilom ali razgradnjo kotlov na fosilna goriva, npr. s premijami za razrez, ne velja določba o postopnem opuščanju financiranja.

Take spodbude so lahko pomembne za preprečevanje nujnih zamenjav po okvari in zagotavljanje popravila ali zamenjave določenega dela. Vključujejo lahko na primer začasni najem kotlov za odjemalce energije na območjih sedanjega ali načrtovanega daljinskega ogrevanja in hlajenja.

Poleg tega na področje uporabe te določbe ne spadajo finančne spodbude za namestitev sistemov za avtomatizacijo in nadzor stavb v ogrevalnih sistemih, ki jih poganjajo samostojni kotli na fosilna goriva.

— Ukrepi za cenovno dostopnost energije

([20]) Direktiva (EU) 2016/2284 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2016 o zmanjšanju nacionalnih emisij za nekatera onesnaževala zraka, spremembi Direktive 2003/35/ES in razveljavitvi Direktive 2001/81/ES (UL L 344, 17.12.2016, str. 1); Direktiva 2008/50/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2008 o kakovosti zunanjega zraka in čistejšem zraku za Evropo (UL L 152, 11.6.2008, str. 1).

([21]) Uredba (EU) 2023/839 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. aprila 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2018/841 glede področja uporabe, poenostavitve pravil o poročanju in skladnosti ter določitve ciljev držav članic za leto 2030, in Uredbe (EU) 2018/1999 glede izboljšanja spremljanja, poročanja, spremljanja napredka in pregleda (UL L 107, 21.4.2023, str. 1).

([22]) Glej opombo 8. Države članice, ki zagotavljajo dodelitev takih spodbud v okviru načrta prenove, namenjenega izboljšanju energetske ali okoljske učinkovitosti stavbe v skladu z oddelkom 4.2 smernic o pomoči za podnebje, energijo in varstvo okolja, morajo zlasti o tem obvestiti Komisijo in počakati na njeno oceno, preden vzpostavijo svoje programe podpore.

Taki ukrepi lahko vključujejo podporo za maloprodajne cene, socialne tarife ali dohodkovno podporo za ogrevanje s fosilnimi gorivi. Ranljiva gospodinjstva so tista, ki najbolj trpijo zaradi naraščajočih cen fosilnih goriv. Zaradi javne podpore ne bi smela biti vezana na uporabo fosilnih goriv v prihodnje. Zato bi morali navedeni ukrepi ostati pravilno ciljno usmerjeni in začasni ter bi morali dopolnjevati strukturne ukrepe, s katerimi se odpravljajo tudi temeljni vzroki energijske revščine, v skladu s priporočilom Komisije o energijski revščini ([23]). Pri vseh ukrepih, ki se financirajo v okviru Socialnega sklada za podnebje, je treba upoštevati pravila v zvezi z neposredno dohodkovno podporo iz uredbe o Socialnem skladu za podnebje ([24]).

Države članice bi morale namesto tega, da s finančnimi spodbudami spodbujajo zamenjavo kotlov na fosilna goriva z novimi kotli na fosilna goriva, podpirati popravilo obstoječih kotlov in/ali omogočiti začasne rešitve za ogrevanje (npr. najem kotlov), sočasno pa bi morale zagotoviti višje ravni podpore ranljivim gospodinjstvom za ogrevalne sisteme, ki niso samostojni kotli na fosilna goriva (kot so ogrevalni sistemi na obnovljive vire energije ali hibridni sistemi z znatnim deležem obnovljivih virov energije).

— Spodbude, ki niso povezane s kotli

Naprave, ki ne spadajo v opredelitev kotlov, kot so peči ali naprave za mikrosoproizvodnjo, ne spadajo na področje postopne odprave finančnih spodbud za samostojne kotle na fosilna goriva.

Kljub temu se v širšem okviru in v duhu določbe o postopni odpravi finančnih spodbud za samostojne kotle v skladu s temi smernicami država članica spodbuja, naj raje spodbujajo prehod vseh sistemov ogrevanja in hlajenja na fosilna goriva na goriva iz obnovljivih virov.

Zlasti četrti pododstavek člena 13(6) prenovljene direktive o energetski učinkovitosti stavb določa, da „[d]ržave članice lahko sprejmejo nove spodbude in financiranje za spodbujanje prehoda s sistemov ogrevanja in hlajenja na fosilna goriva na sisteme, ki ne temeljijo na fosilnih gorivih“.

— Izplačilo spodbud, dodeljenih in sporočenih posameznemu upravičencu pred 1. januarjem 2025

Če je javni organ že sprejel odločitev o zagotovitvi finančne spodbude in jo sporočil posameznemu upravičencu pred 1. januarjem 2025, so se pred tem datumom ustvarila legitimna pričakovanja in se lahko dejansko izplačilo takih finančnih spodbud izvede po tem datumu.

4.4 **Izjeme**

V členu 17(15) je določena **izjema** od prepovedi finančnih spodbud za namestitev samostojnih kotlov na fosilna goriva po 1. januarju 2025, če naložbene spodbude **sočasno** izpolnjujejo **dva pogoja**:

(1) financirajo se:

— iz mehanizma za okrevanje in odpornost ([25]);

— iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) in Kohezijskega sklada, samo kadar se uporabljajo določbe člena (7)(1), točka (h)(i), tretja alinea, Uredbe (EU) 2021/1058 ([26]). Ta določba omogoča naložbe v kotle in ogrevalne sisteme na zemeljski plin v stanovanjskih objektih in stavbah, ki nadomestijo naprave na premog, šoto, lignit ali naftni skrilavec;

([23]) Priporočilo Komisije (EU) 2023/2407 z dne 20. oktobra 2023 o energijski revščini (UL L, 2023/2407, 23.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj).

([24]) Uredba (EU) 2023/955 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o vzpostavitvi Socialnega sklada za podnebje in spremembi Uredbe (EU) 2021/1060 (UL L 130, 16.5.2023, str. 1).

([25]) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

([26]) Uredba (EU) 2021/1058 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu (UL L 231, 30.6.2021, str. 60).

— v skladu s členom 73 Uredbe (EU) 2021/2115 ([27]), ki se nanaša na naložbe v razvoj podeželja,

in

(2) za naložbe so bile izbrane pred letom 2025.

Kadar so finančne spodbude za kotle del nacionalnih ali regionalnih programov v okviru navedenih skladov EU, ki so bili **sprejeti pred 1. januarjem 2025**, se v tem okviru kotli štejejo za „izbrane za naložbe“ pred tem datumom.

V primeru ESRR in Kohezijskega sklada se na primer ta izjema nanaša na naložbe v kotle na zemeljski plin, ki so del nacionalnega ali regionalnega programa kohezijske politike za obdobje 2021–2027, sprejetega pred 1. januarjem 2025, in so upravičeni do podpore iz ESRR in/ali Kohezijskega sklada v skladu z Uredbo (EU) 2021/1058 Evropskega parlamenta in Sveta ([28]).

V primeru mehanizma za okrevanje in odpornost se ta izjema nanaša na naložbe, ki so del nacionalnega načrta za okrevanje in odpornost, kot je bil sprejet z izvedbenim sklepom Sveta.

V primeru naložb v razvoj podeželja v okviru strateških načrtov SKP se ta izjema nanaša na naložbe, ki so del nacionalnih strateških načrtov SKP, kot jih je odobrila Komisija.

Cilj izjeme je omogočiti dokončanje vseh naložb, dogovorjenih (v programih, načrtih in njihovih spremenjenih različicah) pred 1. januarjem 2025, ne glede na to, kdaj se izvedejo razpis za projekte in vsi nadaljnji koraki.

5. **PRIHODNJE POMEMBNE SMERNICE**

Komisija bo glede na rok za prenos pripravila smernice o novih in bistveno spremenjenih določbah prenovljene direktive o energetski učinkovitosti stavb. To vključuje smernice o tem, kaj se šteje za kotel na fosilna goriva v skladu z obveznostjo iz člena 13(8) prenovljene direktive o energetski učinkovitosti stavb.

([27]) Uredba (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o določitvi pravil o podpori za strateške načrte, ki jih pripravijo države članice v okviru skupne kmetijske politike (strateški načrti SKP) in se financirajo iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 1305/2013 in (EU) št. 1307/2013 (UL L 435, 6.12.2021, str. 1).

([28]) Več napotkov je na voljo tukaj: QA00313.